

6. *Salvia verticillata* L.

Šalvia praslenatá

Ic.: Tab. 37, fig. 2, p. 403

Salvia verticillata L. Sp. Pl. ed. 1, p. 26, 1753.

Trváca, 30–50(–70) cm vysoká, riedko až husto chlpatá, nearomatická bylina s drevnatejúcim podzemkom. Byle tuhé, viaceré, priame, zriedka rozkonárené, listnaté. Dolné listy stopkaté, v čase kvitnutia odumreté, čepeľ trojuholníkovito vajcovitá, na báze utatá, srdcovitá až šípovitá, na stopke pod bázou čepele často s 2 segmentami, na okraji nepravidelne zúbkatá, na vrchole ± končístá, 4–12×3–6 cm veľká, horné listy krátko stopkaté až sediace. Listene kopijovité, malé. Paprasleny (8–)15–25(–30)-kveté, husté, tvoria hustý terminálny paklas. Kvety malé, dlho stopkaté, stopka 4–6 mm dlhá, po odkvitnutí zohnutá. Kalich rúrkovito zvončekovitý, nevýrazne dvojpyskový, 6 mm dlhý, chlpatý s vtrúsenými sediacimi žliazkami. Koruna 8–15 mm dlhá, červenofialová, zriedka ružová alebo biela, rúrka koruny o málo väčšia ako kalich, horný pysk koruny priamy, plochý, dolný pysk 3-laločný, kratší. Tyčinky s krátkym, nepohyblivým konektívom. Tvrdky vajcovité, 1,5–2 mm dlhé, hnedé, slizovatejúce.

C h r o m o z ó m y: $2n = 16$, okr. 6, Svätý Jur, Šúr (Palková 1959 in Májovský et al. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comenianae, Bot. 16: 19, 1970).

B i o l ó g i a, e k o l ó g i a, f y t o c e n o l ó g i a. Hemikryptofyt. Kvitnutie jún–september. Rastie na suchších, výhrevných, často vápenatých pôdach, na svetlých, ruderálne ovplyvnených stanovištiach, na lúkach, medziach, v priekopách, pozdĺž ciest, na pasienkoch, v kriačinách a v lesných lemoch od planárneho do montánneho stupňa. Maximum: 1100 m n. m., okr. 21d, horáreň Biela Skala – Sivý vrch (Futák 1966 SAV); 1130 m n. m., okr. 23, pri Hlbokom potoku (Hadáč et Šmarda Rastl. Kotl. Siedmich Pram. p. 87, 1960). Vyskytuje sa najmä v spoločenstvách zväzov *Onopordion acanthii*, *Mesobromion*, *Danthonio-Stipion* a iných.

R o z š í r e n i e n a S l o v e n s k u. Roztrúsene, miestami až veľmi hojne, takmer vo všetkých fyto geografických okresoch a podokresoch. Údaje chýbajú zo Slanských vrchov, čo môže byť spôsobené slabým floristickým výskumom tohto územia a zdá sa, že na Záhorskej nížine sú výskyty iba ojedinelé.

7. *Salvia officinalis* L.

Šalvia lekárska

Salvia officinalis L. Sp. Pl. ed. 1, p. 23, 1753.

Poloker, 20–70(–100) cm vysoký, sivozelený, vlnato plstnatý až pavučinatý, aromatický. Stonky početné, tuhé, priame alebo vystúpavé, na báze so sivohnedou borkou, takmer valcovité, v pazuchách listov s krátkymi sterilnými konármi. Dolné listy sčasti